

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Tervisekindlustusagent OÜ
helin.tiido@confido.ee
andmekaitse@confido.ee

07.03.2025 nr 2.2-10/25/3128-3

Koopia:
AS Arstikeskus Confido
helin.tiido@confido.ee
andmekaitse@confido.ee

AS LHV Kindlustus
kindlustus@lhv.ee
compliance@lhv.ee

Tähelepanu juhtimine

Andmekaitse Inspeksioon on saanud isikutelt märgukirjade ja selgitustaotlustena pöördumisi seoses Confido Terviselahenduse teenuse raames ülemääraste terviseandmete nõudmisega kindlustushüvitise taotlemisel juhul, kui kindlustatu on teenuse eest ise tasunud.

Teenuse veebilehe¹ andmetel on Confido Terviselahenduse teenuse osutamisega seotud AS Arstikeskus Confido, AS LHV Kindlustus ja Tervisekindlustusagent OÜ. Confido Terviselahenduse teenuse andmekaitsetingimuste² kohaselt on kahjukäsitlemise eesmärgil isikuandmete vastutavaks töötlejaks Tervisekindlustusagent OÜ. Kuna inspeksioonile ei ole teada Confido Terviselahenduse teenuse osutamisel täpne pädevuse ja vastutuse jaotus nimetatud ettevõtete vahel, on käesolev kiri adresseeritud kahjukäsitlemise isikuandmete vastutavale töötlejale Tervisekindlustusagent OÜ, kuid edastatakse teadmiseks ka AS-le Arstikeskus Confido ja AS-le LHV Kindlustus. Teenuse osutajatele viidatakse kirjas edaspidi teenuse nimetuse kaudu Confido Terviselahendus.

Inspeksioonile esitatud pöördumiste kohaselt on Confido Terviselahenduse kahjukäsitleja nõudnud näiteks eriarsti visiiditasu hüvitamiseks isikult lisaks nõuetekohastele kuludokumentidele saadud teenuse haiguslugu (www.terviseportaal.ee väljavõte) või on ennetava tervisekontrolli uuringu ja analüüsi maksumuse hüvitamiseks lisaks nõuetekohastele kuludokumentidele nõutud haiguslugu (mis ennetava tervisekontrolli puhul puudub) või väljavõtet analüüside tegemise kohta (ehk analüüsi vastust ulatuslike terviseandmetega, mida ei saa dokumendist eemaldada).

Confido Terviselahenduse veebilehel <https://terviselahendus.ee/teata-kahjust/> on loetletud

¹ <https://terviselahendus.ee/>

² <https://terviselahendus.ee/privaatsuspoliitika/>

dokumendid, mis tuleb kindlustatul esitada hüvitise saamiseks.

Kirjeldatud juhtumite puhul näiteks:

arsti vastuvõtt – kulu tõendav dokument (arve või kviitung)

ennetava tervisekontrolli uuringud ja analüüsid – kulu tõendav dokument (arve või kviitung)

Kulu tõendaval dokumendil peavad olema järgmised andmed: tervishoiuteenuse osutaja nimi, teenuse saaja nimi, teenuse nimetus, hind, teenuse osutamise kuupäev.

Lisatud on märkus, et kindlustusagendil on õigus küsida vajadusel täpsustavaid dokumente, et selgitada välja kindlustusjuhtumiga seotud asjaolud või määrata kindlaks väljamakstava kindlustushüvitise suurus.

Isikuandmete kaitse üldmääruse³ (IKÜM) artikkel 4 lõike 1 kohaselt on isikuandmeteks igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Isikuandmete töötlemine sama artikli lõike 2 kohaselt on isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum.

IKÜM artikkel 4 punkti 15 järgi on terviseandmed füüsilise isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, sh temale tervishoiuteenuste osutamist käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema tervisliku seisundi kohta. IKÜM põhjenduspunktis 35 on muu hulgas selgitatud, et tervisealaste isikuandmete hulka peaksid kuuluma kõik andmesubjekti tervislikku seisundit käsitlevad andmed, mis annavad teavet andmesubjekti endise, praeguse või tulevase füüsilise või vaimse tervise kohta. Põhjenduspunktis 51 on toodud välja, et eriliigilised isikuandmed, sh terviseandmed on oma olemuselt põhiõiguste ja -vabaduste seisukohast eriti tundlikud, väärivad erilist kaitset, sest nende töötlemise kontekst võib põhiõigusi ja -vabadusi olulisel määral ohustada.

Seega kindlustushüvitise taotluse menetlemisel isiku haigusloo, epikriisi või uuringu- ja analüüsiandmete nõudmisel toimub patsiendi isikuandmete, sh terviseandmete töötlemine.

IKÜM artikkel 6 lõike 1 alusel peab igasuguseks isikuandmete töötlemiseks olema õiguslik alus (nt seadus, isiku nõusolek, õigustatud huvi jne). Isikuandmete eriliikide töötlemine on üldmääruse artikkel 9 lõike 1 kohaselt üldiselt keelatud, kui ei esine mõni lõikes 2 väljatoodud asjaoludest. Seega saab terviseandmete töötlemine toimuda ainult IKÜM artikli 6 koostoimes artikli 9 lõike 2 alustega.

Üldmääruse alusel kohaldub isiku terviseandmete töötlemisel kindlustuse valdkonnas õigusliku alusena artikkel 9 lõike 2 punkt h), mille kohaselt on eriliiki isikuandmete töötlemine lubatud, kui töötlemine on vajalik ennetava meditsiini või töömeditsiiniga seotud põhjustel, töötaja töövõime hindamiseks, meditsiinilise diagnoosi panemiseks, tervishoiuteenuste või sotsiaalhoolekande või ravi võimaldamiseks või tervishoiu- või sotsiaalhoolekandesüsteemi ja -teenuste korraldamiseks, kuid seda tingimusel, et õigus andmete töötlemiseks tuleneb siseriiklikust õigusest ning kehtestatud on kaitsemeetmed. Antud juhul toimub isiku terviseandmete töötlemine siseriikliku õiguse ehk kindlustustegevuse seaduse (KindlITS) § 218 lõike 2 punkti 2 ja § 219 lõike 1 punkti 1 alusel.

Lisaks isikuandmete töötlemise õigusliku aluse olemasolule peab kinni pidama ka IKÜM artikli 5 lõikes 1 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetest, sealhulgas õigsuse, eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest. Nende põhimõtete täitmise eest vastutab ja

³ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) 2016/679](#), 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

peab olema võimeline nende täitmist tõendama vastutav töötaja (IKÜM artikkel 5 lõige 2). Selles osas, mil andmetöötlus ei vasta täielikult IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtetele, on andmetöötlus keelatud.

Isiku terviseandmete töötlemine on lubatud KindlTS § 218 lõike 2 punkt 2 kohaselt siis, kui see on muul juhul vajalik kindlustusandja kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramiseks ning tagasinõuete esitamiseks, kui kindlustusjuhtumiks on andmesubjekti surm või kui kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramine ning tagasinõuete esitamine eeldab andmete töötlemist andmesubjekti tervises seisundi või puude kohta.

Riigikohus⁴ on selgitanud, et isikuandmete töötlemiseks õigusliku aluse olemasolu ei tähenda siiski seda, et isikuandmete töötlemine on igal konkreetsel juhul õiguspärane. Töötlemine kui toiming peab olema õigusliku alusega ka kooskõlas. Teisisõnu, lisapiirangud võivad tuleneda õiguslikust alusest enesest, samuti IKÜM art-s 5 sätestatud töötlemise põhimõtetest. Nii sätestab IKÜM art 5 lg 1 p c võimalikult väheste andmete kogumise ehk minimaalsuse põhimõtte. Nimetatud põhimõtet tuleb hinnata koostoimes IKÜM art 6 lg 1 p-s c ning art 9 lg 2 p-des f ja g sätestatud „vajalikkuse“ kriteeriumiga, st konkreetsete isikuandmete töötlemine peab olema „vajalik“ kõnealuses aluses sätestatud eesmärgil töötlemiseks⁵.

Juhin tähelepanu, et „vajalikkuse“ kriteerium on sätestatud ka IKÜM artikli 9 lõike 2 punktis h) ning KindlTS § 218 lõike 2 punktis 2 ja § 219 lõike 1 punktis 1.

Kuigi Confido Terviselahendusel on seadusest tulenev õigus töödelda kindlustatud isiku terviseandmeid kindlustuslepingu täitmise eesmärgil, ei tähenda see mistahes ulatuses terviseandmete töötlemise lubatavust. Ka seadusest tuleneva kohustuse täitmisel peab kindlustusandja isiku terviseandmete töötlemisel lähtuma IKÜM-i vastavatest sätetest ning hindama andmete töötlemisel konkreetse eesmärgi täitmiseks nende vajalikkust ja ulatust.

Nagu Riigikohus on selgitanud, tuleb ka isikuandmete töötlemise seadusliku aluse olemasolul töödelda andmeid lähtudes eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõttest. See tähendab, et isikult võib terviseandmeid nõuda ainult selles ulatuses, mis on vajalik kindlustuslepingu täitmiseks. Näiteks tuleks hinnata, kas visiiditasu hüvitamiseks on vaja nõuda kogu haigusloo esitamist. Eesmärgi täitmiseks on vaja tuvastada, et isik on arsti vastuvõtul käinud ning visiiditasu tasunud, mille tõendamiseks peaks üldjuhul piisama kuludokumendi esitamisest. Viitan siinjuures, et ka Confido Terviselahenduse enda reeglitest ilmneb, et visiiditasu hüvitamiseks tuleb esitada kuludokument, mitte täismahus terviseandmed (epikriis, haiguslugu, analüüsitulemus vms). Kui kuludokument mingil põhjusel ei osutu piisavaks, tuleb täiendava info, sh terviseandmete nõuet isikule ammendavalt põhjendada. Sõltuvalt teenuse tingimustest tuleks leida kõige vähem isiku privaatsust riivav võimalus kindlustusjuhtumi asjaolude välja selgitamiseks, st läbi mõelda millised on juhtumi asjaolude välja selgitamise või hüvitise suuruse otsustamiseks minimaalselt vajalikud andmed.

Käesoleval juhul juhib inspeksioon Confido Terviselahenduse tähelepanu võimalikule ülemäärasele andmetöötlusele ning palub teenuse osutajal kriitiliselt üle vaadata Confido Terviselahenduse kahjukäsitusel rakendatavad andmetöötluse reeglid, vajadusel viia need kooskõlla IKÜM nõuetega ning oma töötajaid täiendavalt juhendada ja koolitada.

⁴ RKHK 26.09.2022 otsus nr 3-20-1449, p 24

⁵ Vt lisaks Euroopa Kohtu 11.12.2019 otsus asjas C-708/18, p 48

Andmekaitse Inspeksioon ei algata iga juhtumi puhul eraldi järelevalvemenetlust, vaid otsustab sõltuvalt asjaoludest sekkumise vajaduse ja viisi. Inspeksioonil on õigus vajadusel alustada järelevalvemenetlus kaebuse alusel või omal algatusel.

Käesolevale tähelepanu juhtimisele inspeksioon vastust ei oota.

Lugupidamisega

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel